Standardy Ochrony Małoletnich

w Ośrodku Zdrowia Propsyche

w Bydgoszczy

ul. Teofila Lenartowicza 33-35

(wersja skrócona)

Bydgoszcz 2024

WPROWADZENIE

Ośrodek Zdrowia Propsyche w Bydgoszczy prowadził procedury mające na celu ochronę dzieci i młodzieży przed krzywdzeniem. Mowa tu przede wszystkim o przestępstwach przeciwko życiu i zdrowiu, wolności seksualnej i obyczajności, przeciwko rodzinie i opiece, czci i nietykalności cielesnej oraz przestępstwach przeciwko wolności.

Procedury te noszą nazwę: **Standardy ochrony małoletnich.** Skierowane są do Was – najmłodszych pacjentów naszego Ośrodka. Odnajdziecie w nich informacje m.in. na temat:

- Bezpiecznych relacji pracowników Ośrodka z małoletnimi [1],
- Bezpiecznych relacji między małoletnimi,
- Zasad korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu.

[1] małoletni (dziecko) – każda osoba do ukończenia 18 roku życia

POSTĘPOWANIE MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNANIA KRZYWDY

Jeżeli **KTOŚ** przez **DŁUŻSZY CZAS** stosuje wobec **CIEBIE przemoc domową**, tj.:

- **Przemoc fizyczną**

Rodzic, opiekun lub inna dorosła osoba mieszkająca z dzieckiem w domu popycha je, szarpie, bije, kopie, rzuca czymś w dziecko na tyle mocno, że pozostawia to ślady lub powoduje obrażenia.

- **Przemoc emocjonalną (psychiczną)**

Rodzic dziecka, opiekun lub inna osoba dorosła mieszkająca z dzieckiem w domu wyzywa, obrażą lub poniża dziecko i/lub zachowuje się w sposób, który sprawia, że dziecko boi się, że może zostać fizycznie skrzywdzone.

- **Przemoc seksualną (wykorzystanie seksualne dziecka)**

Dorosły, krewny, przyjaciel rodziny lub osoba nieznajoma angażuje dziecko w aktywność seksualną, bez kontaktu fizycznego lub z kontaktem fizycznym, takim jak dotykanie, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy w sposób seksualny czy stosunek seksualny.

- **Zaniedbanie**

Nikt w rodzinie dziecka nie sprawia, by czuło się ważne, wyjątkowe i kochane, nie troszczy się o nie ani go nie wspiera. Rodzic/opiekun dziecka nie opiekuje się dzieckiem, nie interesuje jego zdrowiem, odżywianiem, warunkami bytowymi.

- **Przemoc rówieśniczą**

Dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników w szkole, sąsiedztwie lub ze strony rodzeństwa, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (Internetu i telefonów komórkowych).

Nie walcz **SAM**

- z uczuciem wstydu,
- z uczuciem lęku o przyszłość swoją i członków rodziny,
- z chęcią ochronienia sprawcy, jeśli jest on członkiem rodziny,
- z miłością do sprawcy, jeśli jest nim osoba bliska lub ważna dla Ciebie,
- z brakiem zaufania do dorosłych,
- z brakiem wiary w możliwość zmiany swojej sytuacji,
- z brakiem odpowiedniego słownictwa, aby opowiedzieć o tym, co się wydarzyło,
- z poczuciem zdrady bliskich lub innej ważnej grupy, do której należysz,
- z poczuciem winy (możesz uważać, że to Ty sprowokowałeś (-aś) sytuację), że to Ty zniszczysz rodzinę,
- ze strachem, że ktoś rozdzieli Ciebie z rodzicami, rodzeństwem i wyśle do internatu czy wsadzi kogoś do więzienia.

Jeżeli **KTOŚ** propaguje wobec **CIEBIE** szkodliwe materiały w Internecie:

- jeżeli staniesz się **ofiarą cyberprzemocy** (wyśmiewania poniżania przy użyciu technologii cyfrowych, obraźliwych komentarzy, rozpowszechniania wizerunku, manipulowania zdjęciami itp.),
- jeżeli nawiążesz niebezpieczny kontakt w Internecie, w wyniku czego może dojść do zagrożenia **Twojego** życia i zdrowia, a także szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.
-

Powiedz!

- o sytuacji pracownikowi Ośrodka np. psychologowi lub terapeucie podczas terapii lub badania,
- pracownik podejmie działania, aby wyjaśnić zaistniałą sytuację:
  - ✓ **podejmie interwencję** w przypadku przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub zagrożenia życia i zawiadomi policję dzwoniąc pod nr 112 lub 997,
  - ✓ **wdroży plan wsparcia**, np. wskaże placówki pomocowe,
  - ✓ w przypadku dotyczącym np. wykorzystywania seksualnego czy znęcania się o dużym nasileniu **powoła Zespół Interwencyjny**, aby wstępnie zdiagnozować Twoją sytuację.

Masz PRAWO!

- do ochrony przed wykorzystywaniem, przemocą i poniżaniem,
- do życia bez wyzyskiwania i wykorzystywania:
  - ✓ nikt nie może siłą zmuszać Ciebie do zrobienia czegoś, zwłaszcza złego,
  - ✓ nikt nie może zmuszać Cię do pracy ani wykorzystywać zarobkowo w inny sposób,
- do ochrony przed przemocą fizyczną, psychiczną i zaniedbaniem:
  - ✓ nikt nie ma prawa Ciebie bić, prześladować i wykorzystywać do celów seksualnych,
- do ochrony przed wszystkimi formami wykorzystywania seksualnego:
  - ✓ nikt nie ma prawa Cię dotykać w sposób, którego sobie nie życzysz i nakłaniać lub zmuszać Cię do kontaktów seksualnych,

PAMIĘTAJ, jeżeli Twoje prawa są łamane i czujesz się krzywdzony – **ZADZWOŃ**!

- W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia powiadom **POLICJĘ (112 lub 997),**
- **800 12 12 12 Dziecięcy telefon zaufania Rzecznika Praw Dziecka** (Numer skierowany jest do dzieci, które potrzebują pomocy. Działa przez całą dobę, siedem dni w tygodniu.),
- **116 111 Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży** (Jeżeli czujesz się krzywdzony i potrzebujesz pomocy – zadzwoń. Możesz także zarejestrować się na stronie www.116111.pl i wysłać wiadomość.),
- **116 123 Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia"** (Uzyskasz wsparcie, pomoc psychologiczną, a także informacje o możliwościach uzyskania pomocy w Twojej okolicy. Możesz także wysłać wiadomość na adres: poradnia@niebieskalinia.pl.),
- **801 615 005 Dyzurnet.pl** (Tutaj zgłaszać możesz informacje o nielegalnych i niepokojących treściach, które znalazłeś w Internecie. Twoje zgłoszenie może być anonimowe i nikt nie dowie się, że to właśnie ty zgłosiłeś nielegalne treści. Treści możesz zgłosić także mailowo: dyzurnet@dyzurnet.pl.),
- **800 199 990 Ogólnopolski Telefon zaufania Narkotyki** (Tutaj uzyskasz pomoc, jeśli Twój problem związany jest z narkotykami lub uzależnieniem od nich. Telefon czynny jest codziennie od 16 do 21, z wyjątkiem świąt państwowych.)

Masz również prawo do złożenia na Policji lub w prokuraturze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez osobę, która krzywdzi Ciebie i Twoją rodzinę.

ZASADY POSTĘPOWANIA W CELU OCHRONY MAŁOLETNIEGO PRZED KRZYWDZENIEM

Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone.

a) **Bezpieczne relacje między małoletnimi:**

- Małoletni mają obowiązek przestrzegania ogólnie obowiązujących zasad i norm zachowania,
- Małoletni uznają prawo innych małoletnich do odmienności i zachowania tożsamości ze względu na: pochodzenie etniczne, geograficzne, narodowe, religię, status ekonomiczny, cechy rodzinne, wiek, płeć, orientację seksualną, cechy fizyczne, niepełnosprawność. Nie naruszają praw innych – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność co godziłoby w poczucie godności osobistej,
- Kontakty między małoletnimi cechuje zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej oraz wyrażanie sądów i opinii w spokojny sposób, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi,
- W kontaktach między sobą małoletni nie powinni zachowywać się prowokacyjnie. Nie powinni mieć poczucia zagrożenia czy odczuwać wrogości ze strony innych,
- Bez względu na powód, agresja i przemoc fizyczna, słowna lub psychiczna wśród małoletnich nigdy nie może być akceptowana lub usprawiedliwiana. Małoletni nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu słownej, fizycznej i psychicznej agresji oraz przemocy wobec innych,
- Małoletni uczestniczący w wizytach na terenie Ośrodka powinni zapoznać się z obowiązującymi procedurami bezpieczeństwa – co umożliwi im adekwatne reagowanie w sytuacji łamania zasad bezpieczeństwa,
- Małoletni mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom przemocy oraz informowania pracowników Ośrodka o takich sytuacjach,

- Jeśli małoletni stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w Ośrodku pomoc, zgodnie z obowiązującymi w nim procedurami.

b) Niedozwolone zachowania małoletnich w Ośrodku (m.in. podczas trwania diagnozy/terapii/porady):

- Stosowanie agresji i przemocy wobec małoletnich i innych osób:
  - agresji i przemocy fizycznej w różnych formach (np. bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, opluwanie, wymuszenia, napastowanie seksualne),
  - agresji i przemocy słownej w różnych formach, np. obelgi, wyzwiska, wyśmiewanie, drwienie, szydzenie, groźby, obraźliwe SMS-y i MMS-y, telefony i e-maile zawierające groźby,
- Stwarzanie niebezpiecznych sytuacji w Ośrodku, np. rzucanie przedmiotami, przynoszenie ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, łańcuchów, noży, zapalniczek), używanie ognia na terenie Ośrodka,
- Nieuzasadnione, bez zgody psychologa/terapeuty opuszczenie gabinetu,
- Wyjście bez zezwolenia poza teren Ośrodka,
- Celowe nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas wizyt w Ośrodku,
- Celowe zachowania zagrażające zdrowiu bądź życiu,
- Przywłaszczenie własności lub celowe niszczenie, nieszanowanie własności innych osób oraz własności ośrodka,
- Fotografowanie, nagrywanie dźwięku lub filmowanie zdarzeń z udziałem innych osób bez ich zgody.

Zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet.

a) Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych:

- Małoletni przynoszą do ośrodka telefony komórkowej oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność i za zgodą rodziców,

- Za sposób korzystania z własnych urządzeń elektronicznych na terenie Ośrodka odpowiada rodzic/opiekun małoletniego,
- Ośrodek nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie, zniszczenie czy kradzież sprzętu,
- Małoletni nie mogę korzystać z telefonu komórkowego i innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu w trakcie diagnozy/zajęć prowadzonych na terenie Ośrodka,
- Małoletni ma obowiązek wyłączyć/wyciszyć telefon przed rozpoczęciem wizyty. Telefon pozostaje schowany w torbie/plecaku,
- Jeśli małoletni czeka na ważną informację (połączenie, SMS) ma obowiązek poinformować o tym prowadzącego i poprosić na skorzystanie z telefonu,
- Na terenie Ośrodka zakazuje się małoletnim filmowania, fotografowania oraz utrwalania dźwięku na nośnikach cyfrowych. Nie dotyczy to wydarzeń w Ośrodku, na rejestrację których udzielono zgody.

b) Zasady postępowania w przypadku naruszenia zasad korzystania z telefonów i innych urządzeń elektronicznych n terenie Ośrodka:

- W przypadku naruszenia przez małoletniego zasad używania telefonów komórkowych na terenie Ośrodka, pracownik niezwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów małoletniego i wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi ustala plan dalszego postępowania.

c) Zasady ochrony wizerunku małoletniego:

- Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w Kodeksie cywilnym, w ustawie o prawie autorskim o prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy o ochronie danych osobowych (RODO) – jako tzw. dana szczególnej kategorii przetwarzania,
- Upublicznianie wizerunku małoletniego do 16 lat, utrwalonego w jakiejkolwiek formie wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad dzieckiem,
- Osoba małoletnia powyżej 16 roku życia ma prawo do wyrażenia zgody samodzielnie,

- Zgody, o których mowa powyżej są wyrażane w formie pisemnej,
- Rodzice małoletniego/opiekunowie prawni lub małoletni powyżej 16 roku życia wyrażając zgodę na upublicznienie wizerunku, określają precyzyjnie miejsca i kanały upubliczniania wizerunku, kontekst w jakim wizerunek będzie wykorzystany, a także okres upublicznienia,
- Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, zgoda rodziców/opiekunów prawnych lub małoletniego powyżej 16 roku życia nie jest wymagana.
- Pracownikowi poradni nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie Ośrodka bez pisemnej zgody jego opiekuna,
- Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna małoletniego – bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

d) Zasady ochrony danych osobowych małoletnich:

- Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych,
- Pracownik Ośrodka ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczania danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem,
- Rodzice/opiekunowie prawni małoletnich są informowani o przetwarzaniu danych osobowych poprzez klauzule informacyjne,
- Dokumentacja pisemna zawierająca dane osobowe małoletnich jest chroniona w zamykanych szafach z ograniczonym dostępem do pomieszczeń ich przechowywania (gabinety specjalistów),
- Dane osobowe małoletnich udostępniane są wyłącznie podmiotom uprawnionym do ich uzyskania.

PODSUMOWANIE

1. Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.
2. Każdy pracownik pisemnie potwierdza zapoznanie się ze Standardami ochrony małoletnich (wersja skrócona) – Oświadczenie personelu o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich (Załącznik nr 3 do Standardów ochrony małoletnich).
3. Ogłoszenie dokumentu następuje w sposób dostępny dla klientów oraz pracowników Poradni, w szczególności poprzez udostępnienie jego treści w rejestracji Ośrodka (wersja papierowa) oraz na stronie internetowej Ośrodka.